

ДО 60-річчя ДМИТРА ПЕТРОВИЧА НЕДОПАКО

Давно у минулому ті часи, коли археологічна наука обмежувалася розкопками пам'яток, їх накопиченням, морфологічним описом і порівнянням. На сучасному етапі «матінка історії» не уявляється без широкого застосування природничо-наукових методів, які дають змогу отримувати найповнішу інформацію стосовно тих або інших пам'яток й артефактів минулого.

Великою мірою успіх у торуванні нових шляхів у розвитку дослідницької бази певної науки залежить від особи, що очолює й організує цей процес. Залучення ж до археології природничо-наукових методів потребує від цієї особи поєднання ґрунтовних технічних, технологічних знань із спроможністю історичного осмислення здобутих за допомогою цих методів даних і фактів. Саме таке завдання й повстало перед Дмитром Петровичем Недопако — завідувачем відділу фізико-природничих методів дослідження археологічних матеріалів Інституту археології НАН України, кандидатом технічних наук, якого ми вітаємо з 60-річчям.

Дмитро Петрович Недопако народився у важкі воєнні часи в листопаді 1942 р. у с. Синьківка Бориспільського р-ну на Київщині. Здібний до науки юнак 1965 р. закінчив Київський політехнічний інститут за складним фахом «фізика металів», а вже через 5 років здобув ступінь кандидата технічних наук. Відзначивши здібності молодого вченого, керівництво Політехнічного інституту запросило Дмитра Петровича до співпраці, де він у 1970—1973 рр. обіймав посаду молодшого, а згодом старшого наукового співробітника. Тоді Д.П. Недопако ґрунтовно вивчає фахові проблеми, друкує низку праць, пов'язаних з фізикою металів. Проте доля визначила новий і головний шлях у науковій творчості дослідника, пов'язавши його з археологією. Саме з початку — середини 1970-х років до археологічної науки почали залучати фізико-хімічні методи, зокрема металографічні дослідження виробів з металу. Вивчення історії давнього ковальського виробництва й постало в центрі наукових інтересів Дмитра Петровича — спочатку в секторі, а потім у відділі фізико-природничих методів Інституту археології НАН України, куди він прийшов у 1973 р. на посаду старшого наукового співробітника. За цей час дослідник опрацював сотні залізних та бронзових предметів, що репрезентують розвиток металообробної справи в Україні від найдавніших епох до

доби Київської Русі. Підсумки наукових пошуків були викладені вченим у багатьох статтях та кількох співавторських монографіях: «История черной металлургии и металлообработки на территории УССР (III в. до н. э. — III в. н. э.)» (1983), «Чорна металургія та металообробка населення східноєвропейського лісостепу за доби ранніх слов'ян та Київської Русі» (1996), «Мотронинское городище скифской эпохи» (2001).

Разом із науково-дослідницьким напрямом своєї діяльності, що залучає не лише лабораторну, кабінетну, роботу, а й польову, експедиційну, Дмитро Петрович виявив і організаторські здібності. Завдяки цьому у 1987 р. він обійняв посаду заступника директора Інституту археології із загальних питань, а 1990 р. — очолив відділ природничих методів досліджень археологічних матеріалів, що об'єднує фахівців з історії стародавніх виробництв, палеоботаніки і зоології, антропології і реставрації.

Дмитро Петрович Недопако сповнений нових творчих наукових планів і задумів. З нагоди ювілею колектив Інститут археології НАН України зичить знаому фахівцю в галузі історії стародавнього виробництва міцного здоров'я, особистого щастя та довгих років життя, сповнених подальшими успіхами на науковій ниві.